

Motion till riksdagen 2021/22:1807

av **Markus Selin (S)**

Civilsamhället och det svenska föreningslivet i läroplanen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka förutsättningarna för att undervisning om civilsamhället ska skrivas in i kursplaner för grundskolan och för gymnasieskolan och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är hundra år sedan Sverige blev en demokrati med allmän och lika rösträtt. Det har bland annat firats och uppmärksammats av riksdagen genom att levandegöra historien och lyfta fram olika tankar om demokrati idag och i framtiden. En bidragande orsak till den grundlagsändring som skedde för ett sekel sedan var Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt, en organiserad rörelse som hade över ett par hundra lokalföreningar. Denna rörelse exemplifieras av ett citat från 2014 års demokratiutredning med orden: ”Det är när den enskilde individen organiserar sig med andra och formar ett gemensamt opinionsuttryck som möjligheterna att påverka politiska beslut blir reella.”

Idag finns det cirka 200 000 föreningar i Sverige som ger människor möjligheter att påverka samhället, från det lilla till det stora. Detta är något att värna och en tillgång för Sverige. Föreningar kanaliseras engagemang, vare sig det är politiskt, för fritidsaktiviteter, intressen eller miljön. Tillsammans utgör dessa föreningar civilsamhället, samhället mellan stat och näringsliv. Civilsamhället fyller även en funktion som demokratiskola vilket både forskningen och 2014 års demokratiutredning tar fasta på. Såväl FN, EU samt regeringen har arbetat med att inkludera civilsamhället i beslutsfattande, med syftet att stärka den demokratiska förankringen i sina beslut. Ett rikt civilsamhälle främjar tillit och mer tillgodosedda medborgare. Trots detta ges inte kunskap om Sveriges omfattande föreningsliv och civilsamhälle i grundskolan eller gymnasium.

I undersökningar om ungas deltagande i föreningar, från Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, är

inrikesfödda och socioekonomiskt starka i större utsträckning engagerade i någon förening. Att utrikesfödda och personer vars föräldrar inte har högskoleutbildning är mindre involverade kan delvis tänkas bero på ett kunskapsglapp. Idag är kunskap om det svenska föreningslivet inte inkluderat i kursplaner varken för grundskolan eller gymnasieskolan. Exempelvis har utbildningsstiftelsen Raoul Wallenberg Academy, utifrån sina erfarenheter av arbete med ungdomar och föreningsliv, framhållit behovet av att ge större kunskap om föreningar och civilsamhälle till ungdomar. Detta särskilt med tanke på hur många som riskerar att inte längre få den kunskapen hemifrån. Bilden förstärks av 2014 års demokratiutredning som lyfter föreningskunskap i skolan som en möjlighet att främja ungas engagemang.

Med denna bakgrund bör det övervägas om och i så fall hur civilsamhällets innebörd och funktion kan inkluderas i den svenska läroplanen. Civilsamhället är en del av svensk politisk historia och kultur och är en demokratiskola. Ökade kunskaper om civilsamhället och föreningsliv kommer att uppmuntra samhällsgrupper att engagera sig själva eller i en av de många föreningar vi har i Sverige.

Markus Selin (S)